

Жири награде Павле Васић за 2020. годину заседао је у следећем саставу: проф. др Тијана Борић, историчарка уметности, председница жирија, проф. др Игор Борозан, историчар уметности, члан жирија и проф. др Владимир Симић, историчар уметности члан жирија. На овогодишњи конкурс за доделу престижне награде УЛУПУДС-а, под покровитељством Министарства културе и информисања Републике Србије, пристигло је седам радова.

1. др Зоја Бојић, Ана Михаиловић, Иван. Р. Марковић, две монографске студије, Ликовни простори часописа Уметнички преглед, издавач: Институт за књижевност и уметност, 2020.

2. Ана Васиљевић, рад Вредновање културног наслеђа и његово очување кроз принцип самоодрживости у моди, Зборник радова, Трећа међународна научна конференција *Савремени трендови и иновације у текстилној индустрији*, Дом инжењера Никола Тесла, 2020.

3. др Јерко Јеша Денегри, зборник радова аутора, Једна могућа историја уметности 20. века, издавач: Службени гласник, 2020

4. Биљана Миленковић (уметнички селектор и уредник), Душан Злоколица (аутор текста), текст за каталог ликовне колоније Крупар Арт, 2020.

5. др Бојан Поповић, монографија, Српска средњовековна владарска и властеоска одећа, издавач: Музеј Српске православне цркве, 2020.

6. Удружење ликовних критичара АИСА (ауторски тим), серијал предавања на Видео конференцији, Уметничка критика друге половине 20. века у Србији и Југославији: Становишта, концепти, расправе, Београд, децембар 2020./ јануар. 2021.

7. др Ана Ереш, монографија, Југославија на Венецијанском бијеналу (1938-1990) Културне политике и политике изложбе, аутор, издавач Галерија матице српске, 2020.

Сходно важећем Правилнику о додели награде Павле Васић, чланови жирија су пажљивим увидом у достављени конкурсни материјал, утврдили да је пет приспелих кандидата за награду доставило радове који су у складу са пропозицијама конкурса и доделе награде, док два, нажалост, нису. Реч је о књизи др Јерка Јеше Денегрија који је, као ко-аутор, већ добио награду Павле Васић 2018. године за каталог изложбе МАШИЋ (ретроспективне изложбе визуелних комуникација Слободана Машића) у издању Музеја примењене уметности, Београд, 2018, као и о серијалу предавања на Видео конференцији, Уметничка критика друге половине 20. века у Србији и Југославији: Становишта, концепти, расправе који залази у издања тј. продукцију у новој, 2021. години.

Упркос изазовима које је неочекивана епидемиолошка ситуација ставила пред читав свет, жири је констатовао да, је током прошле године, на пољу теоретског и критичког рада из области визуелне и примењене уметности и дизајна, опстао истраживачки подстицај неспорног квалитета и висок професионални ниво издавачке продукције.

Након подробног разматрања и аргументованог критичког сагледавања приспелих радова, жири је, већином гласова, донео одлуку да Награда Павле Васић за 2020. годину припадне др Ани Ереш за монографију *Југославија на Венецијанском бијеналу (1938-1990) - Културне политике и политике изложбе* у издању Галерије Матице српске из Новог Сада.

Др Ана Ереш је историчарка уметности млађе генерације иза које стоји позамашан број континуираних истраживачких студија у вези са комплексним феноменима уметности XX века на југословенском простору. Њена најновија књига представља оригиналну студију изложбених наступа Југославије на једној од најзначајнијих међународних смотри савременог стваралаштва – Бијеналу уметности у Венецији. Хронолошки оквир истраживања јесте период 1938-1990 чиме су обухваћени сви официјелни наступи Краљевине Југославије, ФНР, односно СФР Југославије. Ова практично неистраживана тема (са ретким фрагментарним освртима), не само на српском, већ и на некадашњем југословенском простору, по први пут је добила своје исцрпно истраживање и свежу методолошку перспективу. У уводном делу монографије, ауторка је веома детаљно предочила методолошки оквир и полазишта свог истраживања у чијем се фокусу налази историја изложби као начин новог и проширеног сагледавања историје уметности.

Заснована на педантним и темељним анализама опсежног (и када је о овој теми реч) некоришћеног архивског, библиотечког и хемеротечког материјала, др Ереш је изнела детаљну реконструкцију историографског тока наступа Југославије на Венецијанском бијеналу у периоду од 1938. до 1990. године, а затим и тумачење и критички увид изложбених поставки у Југословенском павиљону. Изложбени наступи су спретно доведени у везу са истовременим уметничким дешавањима, актуелним културно-политичким агендама и ликовно-критичком рецепцијом. Кроз сагледавање стратегије југословенских наступа на Бијеналу у Венецији, ауторка је поред одсудних културно-политичких детерминанти, као и жељених државних репрезентацијских модела који су трасирали путеве јавних наступа и позиционирања југословенске уметничке сцене, посебно узела у обзир унутарњу динамику односа унутар уметничког света Југославије, карактер и стручне склоности комесара који су, такође, у извесној мери усмеравали токове државне презентације, као и фактор продора југословенске уметности у јавност и ступање у дијалог са њом на једној од најпознатијих светских изложби. Исцрпно аргументујући своје уводне хипотезе, Ана Ереш је детаљно елаборирала полазиште да су изложбе у Југословенском павиљону на Бијеналу у Венецији рефлектовале генезу сложеног процеса увођења и институционализације модернизма на југословенском простору који се одигравао у специфичној ситуацији дијалога између локалног и глобалног света уметности. Додатно, ауторка је дала одговоре на фундаментална питања хетерогеног и полицентричног уметничког света у Југославији изненађујући читаоца навикнутог на уобичајено посматрање изложби.

Проблемски добро структуриран и слојевито интерпретиран наратив подељен је на неколико хронолошких историјско-уметничких развојних фаза чиме се читаоцу омогућава да лако и прегледно прати ауторску елаборацију. За потребе анализе и

контекстуализације обимне архивске грађе, Ана Ереш је користила озбиљан корпус разних видова примењене уметности, међу којима се по важности посебно истичу фотографија и примењена графика на илустрацијама насловних страница изложбених каталога, уметничких часописа, плакатима и макетама павиљона. У књизи су, такође, по први пут објављена важна документа попут дописа, стенографских бележака и одлука државних и уметничких институција, интерне и официјелне кореспонденције главних актера изложбених поставки, као и исечци ликовних критика, чиме су изашла на видело бројна нова сазнања и расветљени недовољно познати аспекти југословенског учешћа на Венецијанском бијеналу.

На основу свега реченог, жири је донео одлуку да награди монографију др Ане Ереш *Југославија на Венецијанском бијеналу (1938-1990) - Културне политике и политике изложбе*, издање Галерије Матице српске из Новог Сада. Са задовољством констатујемо да овогодишња лауреаткиња потврђује истрајавање оснивача да Награда Павле Васић припадне појединцима који активно развијају и афирмишу критичко – теоријску мисао на овим просторима.

У Београду, 28.02.2021.

др Тијана Борић

др Игор Борозан

др Владимир Симић
